

SYKSYN 2015 HOITOKALASTUSNUOTTAUKSET HIRSIJÄRVELLÄ

Hirsijärven nuottaukset tehtiin yhdessä 10 päivän jaksossa 23.9.–2.10.2015. Syksy oli ollut poikkeuksellisen lämmin ja pintaveden lämpötila oli nuottausten alussa noin 15 °C ja lopussa noin 12 °C. Päivät olivat pääosin kirkkaita ja vähätuulisia, mikä edesauttoi nuottausta ja saaliskertymää.

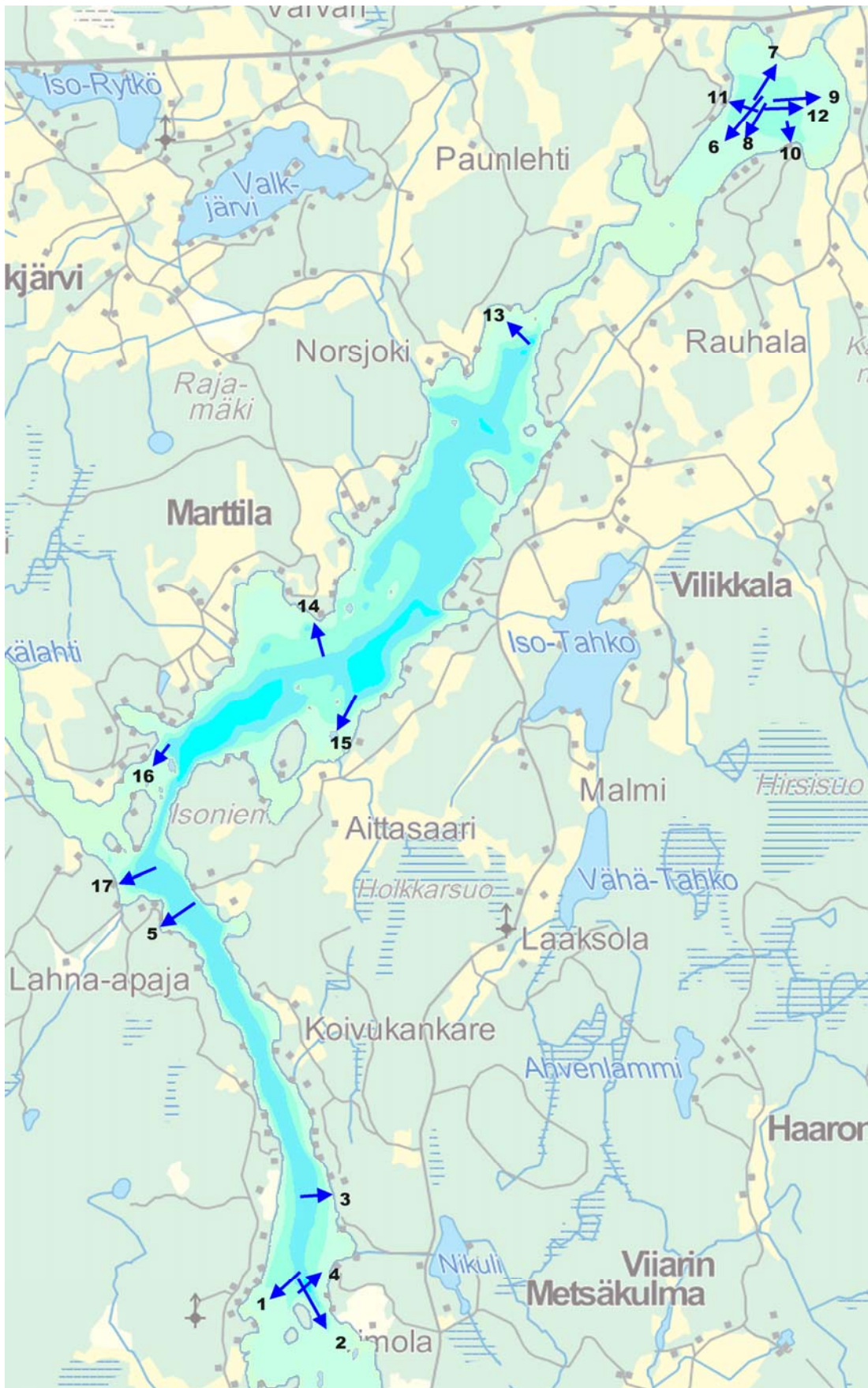
Käytössä oli yksi tiheää hoitokalastusnuotta kooltaan 6x300 metriä. Jakson aikana vedettiin yhteensä 17 apajaa, joiden kokonaissaaliiksi muodostui 15 tonnia (taulukko 1, kuva 1). Vain yksi apaja epäonnistui nuotan juututtua useampaan tukkiin ja vanhaan puuveneeseen. Lisäksi kolmessa apajassa tukkitartunnoista aiheutui runsaasti nuotan korjaamista, mikä esti toisen apajan vedon samana päivänä.

Edelliseen syksyyn 2014 verrattuna apajien keskisaalis aleni selvästi päänuottausalueilla. Pohjoispäädystä alenema oli 1980 kilosta (5 apajaa) 800 kiloon (6) ja eteläpäädystä 2030 kilosta (3) 1140 kiloon (4). Kalojen parveutuminen oli vahvaa eli alenema kuvaa lähinnä biomassan vähentymistä. Erityisesti särjen määrä edellisvuonna havaituilla vahvoilla parveutumisalueilla oli nyt huomattavasti vähäisempi. Särki on tyypillisesti lahnaa vahvemmin syysparveutuva laji ja sen biomassaa nuottauksella voidaan alentaa suhteellisen nopeasti. Kokonaissaaliista muodostuikin edellisvuotta lahnavaltaisempi lajijakauman ollessa arviolta: lahna 60 %, särki 20 %, salakka 10 %, ahven 8 %, muut 2 %. Lahna pitää sisällään pasurin, jota havaittiin lähinnä vähintään 8 metriä syvyyteen ulottuneilla apajilla.

Edellisenä syksynä petokaloja esiintyi merkittävämmän vain pohjoispäädyn apajissa, mutta nyt sekä kuhaa, haukea että suurikokoista ahventa esiintyi runsaasti myös eteläpäädyn apajissa. Marttilan-Vilikkalan kohdalla olevan pääsyvänteen apajissa oli selvästi päätyjä enemmän ahventa, mutta vastaavasti vain vähän kuhaa ja haukea. Vapautettujen petojen apajakohtaiset yksilömäärät vaihtelivat kuhalla 30-250, hauella 5-130 ja ahvenella 15-200 yksilön välillä. Yli viiden kilon painoisia kuhia havaittiin apajissa yhteensä noin 20 kpl ja haukia noin 30 kpl.

Taulukko 1. Apajien saaliit Hirsijärven syksyn 2015 hoitokalastusnuottauksissa.

Apaja	pvm	Kokonaissaalis (kg)
1	23.syys	2100
2	24.syys	1500
3	24.syys	500
4	25.syys	450
5	25.syys	20
6	26.syys	1500
7	27.syys	600
8	27.syys	900
9	28.syys	500
10	28.syys	700
11	29.syys	600
12	29.syys	400
13	30.syys	1300
14	30.syys	500
15	1.loka	700
16	1.loka	600
17	2.loka	2200
		15070

Kuva 1. Apajien 1-17 vetopaikat syksyn 2015 hoitokalastusnuottauksissa Hirsijärvellä

Johtopäätöksiä

Syysnuottaus näyttäisi leikanneen merkittävästi tuottoisien pohjois- ja eteläpään sekä Pitkälähden särkikalakantoja. Kulunut syksy mukaan lukien näiden alueiden särkikalabiomassasta lienee poistettu yhteensä noin 70–75 %. Vähiten kalastetulla järven pääsyvänteellä (Marttila-Vilikkala) vähenemä on korkeintaan 10 %. Kuten jo edellisen vuoden raportissa todettiin, pääsyvänteellä biomassat ovat kaikuluotausten perusteella vähäisempiä ja kala parveutuu varsin tasaisesti kaikkialle syväntettä reunustaville jyrkille penkoille, jolloin yksittäisten kertymien biomassat jäävät pieniksi. Näin särkikalojen tehokas nuottaus on pääsyvänteellä selvästi päätyalueita hankalampaa.

Ympäristöhallinnon Oiva-tietokannan perusteella Hirsijärven veden laatua ei ole viime vuosina seurattu kovinkaan tarkasti. Poistopyynnin jatkamisen tarpeellisuutta arvioitaessa olisi hyödyllistä seurata pintaveden kokonaisfosforin kesäaikaista (touko-elokuu) kehitystä erikseen pohjoispäädyssä ja pääsyvänteellä. Mikäli fosforipitoisuus nousee loppukesällä merkittävästi, esimerkiksi 50-100 % alkukesään nähden, on kalaston aiheuttama sisäinen kuormitus edelleen merkittävä ongelma. Mikäli nousua ei havaita tai se on selvästi lievempää, ei kalastuksella voida vedenlaatua juurikaan enää parantaa, vaan huomio tulisi suunnata ulkoisen kuormituksen vähentämiseen. Todennäköisesti nyt tehdyllä kahden syksyn nuottakalastuksella on vähennetty pohjois- ja eteläpään sisäistä kuormitusta merkittävästi. Omana altaanaan pidettävästä pohjoispäädyssä poistettiin kahden syksyn aikana särkikalaa yli 300 kg hehtaarilta.

Jälleen suurkiitos Marja Granlundille ja kumppaneille hyvin järjestetyistä kalastuspuitteista, harjoittelija-avusta ja talkooväestä!

Arto Hautala

Tmi Arto Hautala
Ympäristö- ja kalatalouspalvelut
p. 0503513208 (+358503513208)
www.artohautala.fi